

گذری کوتاه بر زندگی رئیس‌جمهور شهید ایران، آیت‌ا... سیدابراهیم رئیسی

از تبار خوبان

رضا سلیمان‌نوری | داستان زندگی هر فردی از آغاز تا آخرین لحظه، نشیب و فرازهای بسیاری دارد. این نشیب و فرازها ناشی از وقایع مختلفی است که در طول زندگی فرد به وقوع می‌پیوندد. برخی از این وقایع، ناشی از شرایطی است که او اختیاری در آن‌ها ندارد اما برخی دیگر ناشی از اقدامات خود فرد است. خانواده و محل تولد، دو نمونه مهم از عواملی است که فرد در انتخاب آن‌ها اختیاری ندارد اما در زندگی او به شدت تأثیرگذارند. بر همین اساس سعی کردیم نگاهی هرچند گذرا به سال‌های نخست زندگی رئیس‌جمهور تازه از دنیا رفته ایران، یعنی شهید آیت‌ا... سیدابراهیم رئیسی، بیندازیم تا شاید بدین‌گونه، کمی بیشتر مردم را با اوایی که دیگر نیست، آشنا کنیم.

ریشه خانوادگی خاندان رئیس‌السادات

پیش از اینکه به دوران حضور سیدابراهیم رئیسی در مشهد بپردازیم، بد نیست کمی به عقب‌گام بگذاریم و برای درک شرایط خانوادگی وی، با گذشته خاندانی‌اش آشنا شویم. براساس اسناد موجود، خاندان پدری وی از سادات حسینی هستند که نسب آنان از طریق زیدبن‌علی بن‌الحسین یا زید شهید که پنجمین امام شیعیان زیدیه محسوب می‌شود، به امام حسین^(ع) و سپس امیرالمؤمنین^(ع) می‌رسد. اغلب سادات زیدی پس از شهادت حضرت یحیی^(ع)

دوران کودکی

آیت‌ا... سیدحاجی رئیس‌الساداتی، یکی از اعضای این خاندان بود که پس از تشکیل زندگی مشترک از کوچه پدری به محله نوغان مهاجرت و در یکی از خانه‌های فرعی شماره ۸ کنونی این کوچه اقامت کرد. نسبت سیده عصمت خداداد حسینی، همسر وی، هم از طریق حضرت زیدبن‌علی^(ع) به امام حسین^(ع) می‌رسید. سیدابراهیم رئیسی ۲۳ آذر ۱۳۳۹ هجری شمسی در چنین خانواده‌ای به دنیا آمد. او روزگار کودکی را

دوران تحصیل و علم‌آموزی

مدرسه جوادیه که ابراهیم رئیسی دوران ابتدایی خود را در آن گذراند، یکی از مدارس دوازده‌گانه تأسیس شده توسط حاج علی‌اصغر عابدزاده محسوب می‌شود که در این کوچه به همین نام ساخته شده است و هنوز هم بنای آن با تغییر نام در خدمت آموزش و پرورش است. این مدارس را حاجی عابدزاده با هدف جلوگیری از آلوده شدن فرزندان خانواده‌های دین‌دار مشهدی به روش‌های الگو برداری شده از کشورهای غربی در سیستم آموزش و پرورش بنا نهاده بود. در این مدارس، در تمام مناسبت‌های مذهبی، چه اعیاد و چه شهادت، بزرگان دین برنامه‌های خاصی را به‌همت اولیای مدرسه برای دانش‌آموزان و البته با مشارکت آنان برگزار می‌کردند تا بدین‌گونه، دانش‌آموزان با چارچوب‌های دین اسلام و مذهب تشیع بیشتر آشنا شوند. علاوه بر درس‌های

قاسم فتحی‌ادکتر رئیسی در کودکی پدر خود را از دست داد تحصیلات ابتدایی را در مدرسه جوادیه گذراند و تحصیل در علوم حوزوی را در مدرسه نواب و سپس در مدرسه آیت‌ا... موسوی نژاد شروع کرد. در دهه ۵۰ خورشیدی برای ادامه تحصیل به حوزه علمیه قم و مدرسه آیت‌ا... بروجرودی رفت و مدتی نیز در مدرسه‌ای که با مدیریت آیت‌ا... بسندید، تحت نظر امام خمینی اداره می‌شد، تحصیل کرد.

سوابق و فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی دربی اهانت به امام خمینی^(ره) در روزنامه اطلاعات در ۱۵ دی سال ۱۳۵۶ و آغاز حرکت‌های مردمی دکتر رئیسی در اجتماعات اعتراضی که مبدأ اغلب آن‌ها، مدرسه آیت‌ا... بروجرودی (مدرسه خان) بود، شرکت و در قالب هسته‌ای از طلاب انقلابی فعالیت می‌کرد. وی در این دوران، فعالیت‌های مبارزاتی خود را در قالب ارتباط با علمای انقلابی آزاد شده از زندان یا در تبعید، پی گرفت. همچنین در تجمعاتی مثل تحصن علما و روحانیان در دانشگاه تهران، شرکت کرد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، وی در دوره تربیتی خاصی که مرحوم شهید بهشتی به منظور کادرسازی برای تأمین نیازهای مدیریتی نظام اسلامی برگزار کرده بود، شرکت کرد و به دنبال شورش‌های مارکسیستی و ایجاد مشکلات گوناگون در مسجد سلیمان، به‌همراه گروهی از طلاب در به منظور فعالیت‌های فرهنگی به آن منطقه رفت. پس از بازگشت از مسجد سلیمان، مجموعه سیاسی عقیدتی پادگان آموزشی صفر- دو در شاهرود را تأسیس و برای مدت کوتاهی آن را اداره کرد. ورود آیت‌ا... رئیسی به عرصه مدیریت از سال ۱۳۵۹ و با حضور در جایگاه

مروری بر فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی و خدمات آیت‌ا... سیدابراهیم رئیسی

مرد میدان‌های سخت

دادیاری شهرستان کرج آغاز شد و پس از مدتی با حکم شهید قدوسی، به سمت دادستان کرج منصوب شد. موفقیت او در سامان‌دهی وضعیت پیچیده این شهر موجب شد پس از دو سال در تابستان ۱۳۶۱ هم‌زمان با دادستانی شهر کرج، مسئولیت دادستانی شهر همدان را نیز به او بسپارند. حضور هم‌زمان آیت‌ا... در این دو مسئولیت، برای مدتی ادامه یافت تا آنکه به عنوان دادستان استان همدان معرفی شد و از سال ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۳، در این سمت خدمت کرد. دکتر رئیسی سال ۱۳۶۲، در بیست‌وسه سالگی با دکتر جمیله سادات علم‌الهدی، دختر ارشد آیت‌ا... سیداحمد علم‌الهدی، ازدواج کرد. آیت‌ا... رئیسی در سال ۱۳۶۴ به سمت جانشین دادستان انقلاب تهران منصوب شد و به این ترتیب، دوره مدیریت قضایی‌اش در تهران آغاز شد. به دنبال موفقیت وی در حل پرونده‌های قضایی پیچیده، امام خمینی در احکامی ویژه و مستقیم، ایشان و آیت‌ا... نبیری را برای رسیدگی به مشکلات اجتماعی در برخی استان‌ها از جمله لرستان، کرمانشاه و سمنان مأمور کرد. بعد از رحلت امام^(ره) آیت‌ا... سیدابراهیم رئیسی با حکم رئیس قوه قضاییه وقت، به سمت دادستان تهران منصوب شد و از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۳ به مدت پنج سال این مسئولیت را برعهده داشت. او از سال ۱۳۷۳ به ریاست سازمان بازرسی

رئیس‌جمهور ایران شد. آیت‌ا... رئیسی در سال ۱۳۸۵، از طرف جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و جامعه روحانیت مبارز و به توصیه نخبگان استان خراسان جنوبی برای عضویت در چهارمین دوره مجلس خبرگان رهبری نامزد شد که با کسب اکثریت آرای مردم انتخاب شد. دو سال پس از حضور در این مجلس، خبرگان ملت او را به عنوان عضو هیئت رئیسه برگزید و عضویتش در این جایگاه، تا اتمام دور چهارم، با رأی نمایندگان مجلس خبرگان تمدید شد. آیت‌ا... رئیسی در دوره پنجم مجلس خبرگان رهبری در اسفند ۱۳۹۴ نیز با کسب اکثریت قاطع آرا برای دومین بار به عنوان نماینده مردم شریف خراسان جنوبی برگزیده شد. همچنین در اسفند ۱۳۹۷ و در جریان برگزاری ششمین اجلاسیه دوره پنجم مجلس خبرگان رهبری، به عنوان نایب رئیس اول مجلس خبرگان رهبری انتخاب شد و تأییدش از شهادت، همچنان نایب رئیس اول مجلس خبرگان رهبری بود. در انتخابات ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری در اسفند ۱۴۰۲، آیت‌ا... رئیسی با کسب ۸۲٫۵۷ درصد آرای مردم برای سومین بار به مجلس خبرگان راه یافت.

سوابق علمی سیدابراهیم رئیسی در حوزه علمیه قم، اصول فقه را نزد آیت‌ا... مروی، لمعتین را نزد آیت‌ا... فاضل‌هرندی، رسائل را نزد آیت‌ا... موسوی‌تهرانی، مکاسب محرمه را نزد آیت‌ا... دوزدوزانی، کتاب البیع مکاسب را نزد آیت‌ا... خزعلی، خیارات مکاسب را نزد آیت‌ا... ستوده و آیت‌ا... طاهری خرم‌آبادی و کفایه را نزد آیت‌ا... سیدعلی محقق داماد، تفسیر قرآن کریم را نزد آیت‌ا... مشکینی و آیت‌ا... خزعلی، شرح منظومه و فلسفه را

اغلب آنان به مشهد مهاجرت کردند. یکی از فرعی‌های کوچه حوض خرابه آن زمان و امیرالمؤمنین ۶ کنونی که مقابل مسجد کوچک ائمه بقیع^(ع) قرار داشت، محل اسکان این گروه از سادات پس از مهاجرت به مشهد بود و هرچند بسیاری از اعضای این خاندان سادات که پس از اجباری شدن نام خانوادگی و دریافت شناسنامه، فامیل‌های رئیسی، رئیس‌الساداتی، رئیس‌یان و رئیس‌یون را برای خود برگزیدند، به‌مرور زمان از خاستگاه نخستین خود در مشهد به مناطق دیگر شهر نقل مکان کرده‌اند، هنوز اغلب ساکنان این کوچه از اعضای خاندان گفته‌شده هستند و این فرعی در بین مردم به کوچه «رئیس‌الساداتی‌ها» مشهور است.

شد سیدابراهیم هرچند به دلیل نبود پدر زندگی سخت‌تری نسبت به همسالانش داشت، کودکی مقاوم در برابر سختی‌های زمان بود. در این راه، علاوه بر تعلیمات دینی پدری اهل علم و منبری در همان دوران کوتاه پنج‌ساله، بزرگ شدن در دامن مادری آشنا به پستی و بلندی‌های زندگی و حمایت شدن از جانب برادر بزرگ‌تری که خود اهل علم و دین بود، نیز بسیار تأثیرگذار بود. سیدابراهیم به دلیل همین پیش‌زمینه دینی قوی در مقایسه با بیشتر همسالانش و هنگام رسیدن به سن تحصیل، راهی مدرسه جوادیه شد.

شهید آیت‌ا... ابراهیم رئیسی در کلاس اول دبستان جوادیه مشهد

نزد آیت‌ا... احمد بهشتی و دوره شناخت را نزد آیت‌ا... مطهری و بالاخره نهج‌البلاغه را نزد آیت‌ا... نوری‌همدانی آموخت. سیدابراهیم رئیسی، درس خارج اصول را نیز نزد آیت‌ا... سیدمحمد حسن مرعشی‌شوشتری و آیت‌ا... هاشمی‌شاهرودی و خارج فقه را نزد آیت‌ا... آقامجتبی‌تهرانی و آیت‌ا... خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب، تلمذ کرد. او پیش از پایان دوره سطح توانست به دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی راه یابد و پس از دفاع از پایان‌نامه حقوق در سال ۱۳۸۰ با قبولی در کنکور دکتری مدرسه عالی شهید مطهری در رشته فقه و حقوق خصوصی، ادامه تحصیل دهد. وی با تکمیل تحقیقات خود در رشته فقه و حقوق، موفق به اخذ مدرک سطح ۴ حوزه شد و در نهایت رساله دکتری خود را با موضوع «تعارض اصل و ظاهر در فقه و حقوق» دفاع کرد و با اخذ نمره ممتاز به درجه دکتری فقه و حقوق در مدرسه عالی شهید مطهری نائل شد. علاوه بر مسئولیت‌های کلان کشوری، بنا به توصیه مکرر آیت‌ا... مهدوی‌کنی و آیت‌ا... آقامجتبی‌تهرانی درباره حفظ ارتباط درسی خود با طلاب، از سال ۸۰ تا کنون به عنوان مدرس در مدارس علمیه تهران از جمله مدرسه مجد، مدرسه امیرالمؤمنین^(ع)، مدرسه امام حسین^(ع) و مدرسه مروی به تدریس سطوح عالی حوزه همچون رسائل و مکاسب، کفایتین و قواعد فقهیه مشغول بود و بعد از عزیمت به مشهد مقدس از ابتدای سال ۱۳۹۵ در مدرسه عالی نواب، به تدریس در موضوع «فقه وقف» پرداخت. آیت‌ا... دکتر رئیسی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری دانشگاه امام صادق^(ع) به تدریس دروس تخصصی فقه قضا، فقه اقتصاد، اصول فقه و قانون مدنی پرداخته است.

در دوران جوانی

در دوران دفاع مقدس

در روزهای انقلاب